

Τα ιστορικά γεγονότα, η κοινωνία και ο Ιστορικός

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

**Μια παρουσίαση των απόψεων του Ε. Χ. ΚΑΡΡ,
από το έργο του «Τι είναι ΙΣΤΟΡΙΑ (Σκέψεις για
τη θεωρία της ιστορίας και το ρόλο του
ιστορικού)»»**

Ο ιστορικός και τα γεγονότα

Στο πρώτο κεφάλαιο που έχει τίτλο *Ο ιστορικός και τα γεγονότα* ο συγγραφέας προσπαθεί να αναλύσει το ερώτημα τι είναι ιστορία αφού παρουσιάσει πρώτα κάποιες απόψεις άλλων ιστορικών και φιλοσόφων του 19^{ου} αιώνα. Στην αρχή παρουσιάζει την άποψη του Ράνκε που θεωρεί ότι στόχος του ιστορικού είναι να αναδείξει πως ακριβώς έγιναν τα γεγονότα[1].

Εν συνεχεία αναφέρει τους θετικιστές που ισχυρίζονται ότι η ιστορία είναι επιστήμη και ρίχνουν το βάρος τους στην εξακρίβωση των γεγονότων και μετά την άντληση των συμπερασμάτων από αυτά, στην Βρετανία η άποψη αυτή για την ιστορία ταιριάζει απόλυτα με την παράδοση του Εμπειρισμού. Πιο κάτω προσπαθεί να εξηγήσει τι είναι το ιστορικό γεγονός. Αυτό το επιτυγχάνει με δύο συγκεκριμένες παρατηρήσεις 1)Ιστορικό γεγονός υπάρχει μόνο όταν έχουμε ακρίβεια και χρησιμοποιούνται για την ακρίβεια του γεγονότος και άλλες βοηθητικές επιστήμες, 2)το ιστορικό γεγονός δεν μπορεί να επιλεγθεί και να παρουσιασθεί όπως νομίζει ο κάθε συγγραφέας[2].

Ο Ε.Χ.Καρρ δείχνει πιο κάτω, ότι δεν υπάρχει ιστορικό γεγονός που δεν έχει υποστεί επεξεργασία από διαφόρους, για αυτό και αναγνωρίζει στον ιστορικό ότι πρώτα πρέπει να ανακαλύψει τα ιστορικά γεγονότα και εν συνεχεία να τα ξεχωρίσει ,να τα επικαλεστεί και να αξιοποιήσει. Καταλήγει ότι αυτά είναι τα βασικά εργαλεία του ιστορικού, τα οποία αυτά καθαυτά δεν αποτελούν από μόνα τους ιστορία.

Εν συνεχεία προσπαθεί να υπογραμμίσει το καθήκον του ιστορικού, το οποίο δεν είναι μόνο η καταγραφή των γεγονότων αλλά και η αξιολόγηση, δηλαδή τι πρέπει να καταγραφεί και τι όχι. Στην αμέσως επόμενη παράγραφο, ο συγγραφέας αναφέρεται στον ιστορικό, θεωρεί πως πρώτα πρέπει να μελετηθεί ο ιστορικός ως πρόσωπο και στην συνέχεια να δούμε την ερμηνεία που ακολουθεί στο έργο του.

Στο τέλος του κεφαλαίου του, ο Κάρρ εξετάζει τη σχέση του ιστορικού με τα γεγονότα και παρουσιάζει δύο θεωρίες:1) πολλοί ερμηνευτές πιστεύουν στην πρωτοκαθεδρία των γεγονότων απέναντι στην ερμηνεία, 2) ενώ άλλοι αποφασίζουν ότι υπάρχουν ιστορικά γεγονότα εφόσον πρώτα υπάρχει ερμηνεία[3].

Κεφάλαιο 2

Η κοινωνία και το άτομο

Στην αρχή του κεφαλαίου ο συγγραφέας αναφέρεται στο ερώτημα τι από τα δύο προηγείται, η κοινωνία ή το άτομο; Σε οποιοδήποτε στάδιο της ιστορίας οι άνθρωποι γεννιούνται στους κόλπους μιας κοινωνίας από την οποία και διαπλάθονται και εξελίσσονται έτσι δεν μπορεί να υπάρξει διαχωρισμός κοινωνίας και ατόμου. Στην συνέχεια αναφέρεται στη λατρεία του ατόμου που άρχισε με την Αναγέννηση, όταν οι άνθρωποι άρχισαν να έχουν συνείδηση του εαυτού τους μόνο ως μέλος μιας φυλής, λαού και οικογένειας και συνέχισε με την αύξηση του Προτεσταντισμού και έφθασε στο αποκορύφωμα με την Γαλλική Επανάσταση[4].

Ακόμη, ο Κάρρ επισημαίνει ότι οι επαναστατικές περίοδοι, π.χ. Γαλλική επανάσταση, επηρεάζουν με επαναστατικό τρόπο τη μελέτη της ιστορίας, συγκεκριμένα αναφέρει ότι τίποτε δεν προξενεί τόσο μεγάλο ενδιαφέρον για την ιστορία, όσο η επανάσταση που γράφει ανά τους αιώνες.

Επιπλέον, στις επόμενες σελίδες του βιβλίου του, ο Κάρρ υπογραμμίζει ότι για να εκτιμήσουμε σωστά το έργο του ιστορικού πρέπει πρώτα να αντιληφθούμε την σκοπιά με την οποία έχει προσεγγίσει το θέμα και δεύτερον ότι η σκοπιά συνδέεται με ένα κοινωνικό υπόβαθρο, για αυτό και όσοι σπουδάζουν ιστορία πρέπει αφού μελετήσουν τον ιστορικό ως πρόσωπο, εν συνεχεία να μελετήσουν οπωσδήποτε το ιστορικό και κοινωνικό περιβάλλον του[5].

Στην τελική ευθεία του κεφαλαίου του ο συγγραφέας παρουσιάζει τα άτομα να εμπλέκονται ως κοινωνικά όντα στην ιστορία και τονίζει ότι η ιστορία έχει διπλό χαρακτήρα, αφενός να δώσει δυνατότητα στον άνθρωπο να κατανοήσει το παρελθόν και αφετέρου να ενισχύσει τον έλεγχο του ατόμου στην σημερινή κοινωνία. Ύστερα από όλα αυτά διαπιστώνουμε ότι η κοινωνία και το άτομο είναι άρρηκτα συνδεδεμένα[6].

[Συνεχίζεται]

[1] Βλέπε Ε.Χ. Καρρ, *Ο ιστορικός και τα γεγονότα*, μτφρ. Ανδρέας Παππάς, Αθήνα, εκδ. Γνώση, 1999, σελ. 17

[2] Βλ. Ε.Χ. Καρρ, *Ο ιστορικός και τα γεγονότα*, σελ. 18-19

[3] Βλ. Ε.Χ. Καρρ, *Ο ιστορικός και τα γεγονότα*, σελ. 43-46

[4] Βλέπε Ε.Χ. Καρρ, *Η κοινωνία και το άτομο*, μτφρ. Ανδρέας Παππάς, Αθήνα, εκδ. Γνώση, 1999, σελ.50-51

[5] Βλ. Ε.Χ. Καρρ, *Η κοινωνία και το άτομο*, σελ. 58

[\[6\]](#) Βλ. Ε.Χ. Καρρ, *Η κοινωνία και το άτομο*, σελ. 78-79